

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06) se v 2. členu v drugi alineji za vejico doda besedilo »načrtovanje in vodenje kariere,

V tretji alineji se za vejico doda besedilo »podjetnost, podjetništvo, inovativnost in ustvarjalnost.«.

2. člen

V 7. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Tuji državljani se lahko izobražujejo v šolah pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije, kadar se izobražujejo po načelu vzajemnosti ali če so sami ali vsaj eden od staršev ali skrbnikov dijaka ob vpisu rezidenti Republike Slovenije v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino.«.

Peti odstavek se črta.

3. člen

Besedilo 8. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijaki s posebnimi potrebami se izobražujejo po prilagojenem izobraževalnem programu z enakovrednim izobrazbenim standardom ali se jim prilagodi izvajanje izobraževalnega programa v skladu z odločbo o usmeritvi, izdani na podlagi zakona, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.«.

4. člen

Za 8. členom se dodata nova 8.a in 8.b člen, ki se glasita:

»8.a člen (nadarjeni dijaki)

Nadarjeni dijaki so dijaki, ki izkazujejo visoko nadpovprečne sposobnosti mišljenja ali izjemne dosežke na posameznih učnih področjih, v umetnosti ali športu.

Izobraževanje dijakov iz prejšnjega odstavka se izvaja v skladu s tem zakonom tako, da se jim lahko prilagodi metode in oblike dela oziroma se jim ponudi druge zahtevnejše vsebine namesto predpisanih.

8.b člen (tečaj slovenščine)

Za dijake, katerih materni jezik ni slovenski ali niso končali osnovnošolskega izobraževanja v Republiki Sloveniji, in niso uspešno opravili preizkusa znanja slovenščine po Skupnem evropskem jezikovnem okviru na ravni A2, šola ob prvi vključitvi v poklicno in strokovno izobraževanje, ob začetku šolskega leta organizira obvezni intenzivni tečaj slovenščine po ustreznem javno veljavnem programu.

Za dijake iz prejšnjega odstavka, ki so po zaključenem tečaju uspešno opravili preizkus znanja slovenščine po Skupnem jezikovnem okviru na ravni A2 in želijo dodatno pomoč, šola organizira dodatne ure slovenščine. Za dijake, ki niso uspešno opravili preizkusa znanja slovenščine, šola organizira dodatne ure slovenščine, ki so zanje obvezne.

Dijaki iz prvega odstavka tega člena, ki ob zaključku šolskega leta ne dosegajo znanja, potrebnega za pozitivno oceno in niso v zaključnem letniku, so lahko prvo leto izobraževanja neocenjeni iz predmeta slovenščina in napredujejo v naslednji letnik. O tem odloči ravnatelj na predlog oddelčnega učiteljskega zbora.«.

5. člen

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»10. člen
(programi izpopolnjevanja in usposabljanja)**

Program izpopolnjevanja oziroma usposabljanja omogoča poglobljanje in razširjanje strokovnih znanj in spretnosti ter poklicnih zmožnosti na isti ravni zahtevnosti kot program za pridobitev izobrazbe.

Po zaključnem programu izpopolnjevanja, ki je oblikovan v skladu s poklicnim standardom in sprejet po postopku, določenem za sprejem izobraževalnih programov, se pridobi poglobljeno strokovno znanje na isti ravni izobrazbe.«.

6. člen

V 19. členu se črta tretji odstavek.

7. člen

Za 22. členom se doda nov 22.a člen, ki se glasi:

**»22.a člen
(preizkus znanja in nadarjenosti)**

Kdor se želi vpisati v izobraževalni program, ki kot vpisni pogoj določa opravljen preizkus znanja ali nadarjenosti, opravlja preizkus na šoli, v katero se želi vpisati. Potrdilo o opravljenem preizkusu znanja in nadarjenosti velja eno šolsko leto na šoli, na kateri je kandidat opravljal preizkus.«.

8. člen

V 26. členu se za besedo »gimnazije« črta besedilo »ali zaključni letnik izobraževalnega programa za pridobitev srednje strokovne izobrazbe«.

9. člen

V 29. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Kandidata s posebnimi potrebami, ki se vključuje v izobraževanje v skladu z odločbo o usmeritvi, šola z omejitvijo vpisa sprejme, če izpolnjuje vse predpisane pogoje in v skladu s predpisanimi merili dosega najmanj 90 odstotkov točk, potrebnih za vpis.«.

10. člen

V 30. členu se v prvem odstavku za besedo »kandidatov« doda besedno zvezo »iz prejšnjega člena tega zakona«.

Za tretjim odstavkom se dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»Merila za izbiro kandidatov se javno objavijo najpozneje dan pred začetkom šolskega leta, v katerem lahko kandidati začnejo izpolnjevati pogoje za doseganje predpisanih meril.

Merila za izbiro kandidatov v izrednem izobraževanju določi šola.«.

11. člen

V 31. členu se črtata 4. in 5. odstavek.

12. člen

Za 31. členom se dodajo novi 31.a, 31.b in 31.c člen, ki se glasijo:

»31. a člen
(kadrovski pogoji)

Delodajalec mora dijaku zagotoviti mentorja, ki mora imeti mojstrski, delovodski oziroma poslovodski izpit ali najmanj srednjo strokovno izobrazbo z ustreznega področja in pedagoško-andragoško usposobljenost, ki ustreza znanjem iz izpitnega kataloga za opravljanje mojstrskega, delovodskega ali poslovodskega izpita.

Mentor je lahko delodajalec ali oseba, ki je pri njem zaposlena na podlagi pogodbe o zaposlitvi.

Če za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom ni dovolj mentorjev z ustreznimi kadrovskimi pogoji iz prvega odstavka tega člena, praktično usposabljanje z delom lahko izvaja tudi mentor, ki ima najmanj srednjo poklicno izobrazbo in deset let delovnih izkušenj s področja poklica, za katerega se izobražuje dijak.

Mentor ne more biti oseba, ki ji je prepovedano sklepanje delovnega razmerja oziroma opravljanje dela na področju vzgoje in izobraževanja po zakonu, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja.

31. b člen
(materialni pogoji)

Delodajalec mora zagotavljati minimalne pogoje glede delovnega prostora, opreme in dejavnosti, ki so potrebni za doseganje ciljev praktičnega usposabljanja z delom v skladu z izobraževalnim programom.

Minimalnih pogojev glede delovnega prostora se ne zahteva za dejavnosti, za katere delavnice po posebnih predpisih niso potrebne.

Minimalne pogoje iz prvega odstavka tega člena na predlog subjektov, ki imajo podeljeno javno pooblastilo na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja, določi ministrstvo, pristojno za izobraževanje, in jih objavi na svoji spletni strani.

31. c člen
(regulirani poklici)

Pogoje iz 31.a in 31.b člena za regulirane poklice določi pristojni minister.

13. člen

Za 32. členom se dodajo novi 32.a, 32.b, 32.c, 32.č, 32.d, 32.e in 32.f členi, ki se glasijo:

»32.a člen
(postopek verifikacije)

Za verifikacijo učnih mest je pristojna zbornica, ki ima javno pooblastilo na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Za izvedbo postopka verifikacije zbornica določi pristojno osebo ali imenuje verifikacijsko komisijo, ki ima predsednika in dva člana. Izpolnjevanje minimalnih pogojev iz 31.b člena lahko v postopku verifikacije ugotavlja le oseba, ki izpolnjuje izobrazbene pogoje za mentorja v skladu s tem zakonom oziroma z zakonom, ki ureja vajeništvo v primeru verifikacije vajeniških učnih mest.

Določbe tega zakona, ki veljajo za verifikacijo učnih mest, se uporabljajo tudi za verifikacijo vajeniških učnih mest pri delodajalcih, ki izvajajo praktično usposabljanje z delom vajencev.

32.b člen
(vloga za verifikacijo)

Delodajalec posreduje zbornici vlogo za verifikacijo učnega mesta pisno ali v elektronski obliki s kvalificiranim digitalnim podpisom.

Če je vloga nepopolna, zbornica delodajalca pisno pozove, da jo dopolni.

Rok za dopolnitev vloge ne sme biti daljši od 8 dni.

Če delodajalec v roku iz prejšnjega odstavka zbornici ne posreduje dopolnitve, se vloga s sklepom zavrže in se šteje, kot da ni bila vložena.

32.c člen
(odprava pomanjkljivosti)

Če v postopku verifikacije zbornica ugotovi pomanjkljivosti, za katere oceni, da jih delodajalec lahko odpravi, ga v skladu s 32.b členom tega zakona pozove, da jih odpravi oziroma zahteva, da ji v določenem roku predloži ustrezno dokumentacijo.

32.č člen
(zapisnik in odločba)

Zbornica po ustrezno izpeljanem ugotovitvenem postopku sestavi zapisnik o verifikaciji in izda odločbo o izpolnjevanju pogojev za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom.

Odločba iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

- ime, sedež, matično in davčno številko delodajalca,
- priimek in ime mentorja,
- naziv poklicne oziroma srednje strokovne izobrazbe, za katero se izvaja praktično usposabljanje z delom,
- vsebino izobraževalnega programa, ki jo bo kot praktično usposabljanje z delom izvajal delodajalec,
- določilo, da delodajalec, ki izpolnjuje predpisane pogoje za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom za programe srednjega poklicnega izobraževanja, lahko izvaja praktično usposabljanje z delom tudi za programe srednjega strokovnega in nižjega poklicnega izobraževanja iz istega področja,
- največje dovoljeno število učnih mest za dijake oziroma vajence, ki se lahko hkrati usposabljaajo z delom,
- druge podatke, potrebne za izvajanje zakona.

Vsako spremembo podatkov iz prejšnjega odstavka mora delodajalec pisno sporočiti zbornici najpozneje v roku 8 dni, vključno z dokazili, razen dokazil, ki jih zbornica lahko pridobi iz uradnih evidenc. Zbornica o tem izda odločbo.

Če zbornica ugotovi, da delodajalec ne izpolnjuje več predpisanih pogojev za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom, o tem izda odločbo.

Zbornica vodi evidenco izdanih odločb, ki vsebuje dokumentacijo iz 32.b člena, prvega in tretjega odstavka tega člena tega zakona. Evidenca se hrani trajno.

32.d člen
(verifikacija učnih mest za regulirane poklice)

Za verifikacijo učnih mest je za regulirane poklice pristojno ministrstvo, pristojno za posamezni regulirani poklic.

32.e člen
(register učnih mest)

Register učnih mest (v nadaljnjem besedilu: register) vodi pristojna zbornica kot javno centralno informatizirano bazo verificiranih učnih mest, ki so na voljo v aktualnem šolskem letu.

Register vsebuje naslednje podatke o delodajalcih, ki so si pridobili odločbo iz 32.č člena tega zakona:

- ime, sedež, matično in davčno številko,
- kontaktne podatke vključno s spletno stranjo, če obstaja,
- naziv poklicne oziroma srednje strokovne izobrazbe, za katero se izvaja praktično usposabljanje z delom,

- vsebino izobraževalnega programa, ki jo bo kot praktično usposabljanje z delom izvajal delodajalec,
- ime in priimek mentorja ter podatki o izpolnjenih pogojih iz 31.a člena tega zakona,
- največje dovoljeno število učnih mest za dijake oziroma vajence,
- število prostih učnih mest za dijake oziroma vajence,
- višino vajeniške nagrade,
- številko in datum vpisa v register učnih mest ter ime pristojne zbornice.

Podatki iz registra so javno dostopni, razen podatkov o mentorju.

32.f člen (centralni register učnih mest)

Centralni register učnih mest (v nadaljnjem besedilu: centralni register), ki vsebuje podatke iz prejšnjega člena, razen podatkov o mentorju, vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje javni zavod, pristojen za strokovne naloge na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja. Podatke za centralni register za posamezno šolsko leto zagotavljajo pristojne zbornice, za učna mesta za regulirane poklice pa ministrstvo, pristojno za posamezni regulirani poklic.

Centralni register se vodi kot informatizirana zbirka podatkov.

Podatki iz centralnega registra so javno dostopni.«.

14. člen

35. člen se spremeni tako, da se glasi:

»35. člen (evidenca učnih pogodb)

Evidenco učnih pogodb vodi pristojna zbornica, evidenco učnih pogodb za regulirane poklice pa ministrstvo, pristojno za posamezni regulirani poklic.

Delodajalec je dolžan pristojni zbornici oziroma ministrstvu, pristojnemu za posamezni regulirani poklic, posredovati izvide kolektivnih in individualnih učnih pogodb ter pogodb o vajeništvu. V primeru predčasnega prenehanja pogodbe je delodajalec o tem dolžan pisno obvestiti pristojno zbornico.

Evidenca učnih pogodb vsebuje izvide pogodb in obvestil o predčasnem prenehanju pogodb.

Evidenca učnih pogodb vsebuje tudi naslednje podatke v elektronski obliki:

- številka, datum sklenitve in prenehanja pogodbe,
- vrsta pogodbe (kolektivna, individualna, vajeniška),
- naziv poklicne oziroma srednje strokovne izobrazbe, za katero se izvaja praktično usposabljanje z delom.

Evidenca se hrani trajno.«.

15. člen

46. člen se spremeni tako, da se glasi:

»46. člen (status dijaka)

Kdor se vpiše v šolo, da bi se redno izobraževal po izobraževalnem programu za pridobitev poklicne ali srednje strokovne izobrazbe, pridobi status dijaka.

Trajanje statusa dijaka lahko presega trajanje izobraževanja po programu, v katerega je dijak vpisan, za največ eno šolsko leto zaradi ponavljanja letnika ali prestopa v isti letnik drugega izobraževalnega programa, za dijake iz 49. člena tega zakona pa še za največ dve šolski leti. V skupni obseg trajanja izobraževanja se poleg vseh rednih izobraževanj po tem zakonu upošteva tudi redno izobraževanje po zakonu, ki ureja gimnazijsko izobraževanje.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko dijak v poklicnem tečaju redno izobražuje samo eno leto.

Kdor je že zaključil izobraževanje po izobraževalnem programu za pridobitev poklicne ali srednje strokovne izobrazbe ali srednje izobrazbe, se nima pravice redno izobraževati po drugem izobraževalnem programu z istim vpisnim pogojem, določenem v tem zakonu ali zakonu, ki ureja gimnazijsko izobraževanje.«.

16. člen

Za 46. členom se doda nov 46.a člen, ki se glasi:

»46.a člen (pravice in dolžnosti dijaka)

Dijak ima pravico in dolžnost prisostvovati pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela šole v skladu z vzgojno-izobraževalnim programom ter druge pravice in dolžnosti, določene z zakonom.

Če dijak ne more prisostvovati pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela šole, starši oziroma skrbnik dijaka oziroma polnoletni dijak obvestijo šolo o dijakovi odsotnosti najpozneje v treh delovnih dneh od prvega dne odsotnosti. Če tega ne storijo, šola o odsotnosti mladoletnega dijaka obvesti starše oziroma skrbnika dijaka naslednji dan. Šola odloči o upravičenosti odsotnosti dijaka na podlagi ustreznega opravičila o odsotnosti najpozneje v treh delovnih dneh po prejemu opravičila.

Šola lahko dijaku ustno prepove prisotnost pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela šole, če s svojim ravnanjem ogroža oziroma bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma življenje ali zdravje drugih. Prepoved lahko traja največ do konca pouka oziroma drugih oblik izobraževalnega dela šole tistega dne. Ne glede na prejšnji stavek šola lahko dijaku prepove prisotnost največ do zaključka postopka vzgojnega ukrepanja zaradi kršitev, za katere se dijaka lahko izključi iz šole.

Šola lahko zaseže predmete, s katerimi dijak ogroža oziroma bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma življenje ali zdravje drugih.«.

17. člen

Besedilo 47. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijak lahko v skladu z izobraževalnim programom izbira med predmeti oziroma moduli na isti ali drugi šoli.

Dijak se lahko vzporedno izobražuje v programu umetniške gimnazije glasbene smeri in plesne smeri.

Dijak iz prejšnjega odstavka ima status dijaka v obdobju trajanja izobraževanja po obeh programih.

Šoli, v katerih se dijak izobražuje, se dogovorita o načinu izpolnjevanja njegovih obveznosti.«.

18. člen

Besedilo 48. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Status dijaka preneha:

- za dijaka zaključnega letnika 30 dni po izteku šolskega leta, razen če se odpove temu statusu pred iztekom tega roka,
- če med izobraževanjem ne napreduje v naslednji letnik oziroma z iztekom roka iz 53. člena tega zakona,
- če se izpiše,

— če je bil izključen.«.

19. člen

Besedilo 51. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijak ima pravico enkrat prestopiti v drug izobraževalni program, večkrat pa le, če ob prestopu napreduje v višji letnik.

Ne glede na prejšnji odstavek, dijak, ki je že enkrat ponavljal, in dijak iz 49. člena, ki je izčrpal pravico do večkratnega ponavljanja iz 52. člena tega zakona nima pravice prestopiti v drug izobraževalni program, če ob prestopu ne napreduje v višji letnik.

Šola, ki izvaja izobraževalni program, v katerega želi dijak prestopiti, določi obveznosti za nadaljevanje izobraževanja po izobraževalnem programu, po katerem se želi izobraževati in roke za izpolnitev obveznosti. Pri določanju obveznosti se upošteva predhodno pridobljeno znanje, ki se dokazuje z javno listino, izpitom oziroma na drug način in kreditne točke, če si jih je dijak pridobil v predhodnem izobraževanju.«.

20. člen

Besedilo 52. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijak, ki do konca šolskega leta ni opravil obveznosti iz izobraževalnega programa za šolsko leto, lahko enkrat ponavlja, če pred tem še ni ponavljal v kateremkoli programu nižjega poklicnega ali srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega izobraževanja ali gimnazijskega izobraževanja.

Ne glede na prvi odstavek dijak ne more ponavljati, če je pred tem prestopil v drug izobraževalni program in ob prestopu ni napredoval v višji letnik.

Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko dijak iz 49. člena tega zakona večkrat ponavlja, pod pogoji, določenimi v 46. členu tega zakona.

Ne glede na prvi odstavek tega člena dijak, ki do konca šolskega leta ne opravi obveznosti iz poklicnega tečaja, tega ne more ponavljati.

Dijak, ki ni opravil obveznosti iz izobraževalnega programa, ki se mu izteka javna veljavnost, lahko ponavlja v izobraževalnem programu, ki je nadomestil iztekajočega. V tem primeru šola za dijaka pripravi osebni izobraževalni načrt, določen v 57. členu tega zakona.

Dijak, ki ni opravil vseh obveznosti zaključnega letnika izobraževalnega programa, dijak, ki se izobražuje po zakonu, ki ureja vajeništvo, dijak poklicno tehniškega izobraževanja in dijak iz 49. člena tega zakona lahko opravi manjkajoče obveznosti tudi z izpiti ali z vrednotenjem in ocenjevanjem pridobljenega znanja in spretnosti.

Dijaku, ki ponavlja, opravljenega praktičnega usposabljanja z delom ni treba ponavljati.

Dijak lahko ponavlja letnik na drugi šoli, če je šola, na kateri se je izobraževal, prenehala izvajati izobraževalni program, po katerem se je izobraževal.«.

21. člen

Besedilo 53. člena se spremeni tako, da se glasi:

»53. člen (pogojno napredovanje)

Dijak, ki ni izpolnil obveznosti iz izobraževalnega programa, lahko iz razlogov, določenih v 49. členu tega zakona, napreduje v naslednji letnik. Šola mu določi rok, do katerega mora izpolniti manjkajoče obveznosti za napredovanje v naslednji letnik. Če teh obveznosti v določenem roku ne izpolni, nima pravice nadaljevati rednega izobraževanja v tem letniku.«.

22. člen

54. člen se spremeni tako, da se glasi:

»54. člen (končanje izobraževanja)

Dijaku, ki je prekinil izobraževanje, šola, v katero se želi vpisati, določi obveznosti za nadaljevanje izobraževanja, če se je izobraževalni program bistveno spremenil.

Pri določanju obveznosti iz prejšnjega odstavka se upošteva predhodno pridobljeno znanje dijaka, ki se dokazuje z javno listino ali drugim dokazilom, z izpitom oziroma na drug način.

Izobraževanje po izobraževalnem programu, ki se mu izteče javna veljavnost, preneha dve leti po tem, ko je zadnja generacija dijakov v rednem izobraževanju obiskovala zaključni letnik tega izobraževalnega programa. «.

23. člen

55. člen se črta.

24. člen

56. člen se spremeni tako, da se glasi:

»56. člen (vzgojno delovanje)

Šola s pravili uredi način uresničevanja vzgojno-izobraževalnih ciljev v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi.

Šola zaradi neizpolnjevanja obveznosti oziroma kršitev dolžnosti zoper dijaka vzgojno ukrepa.

Dijaka se lahko izključi iz šole zaradi naslednjih kršitev:

- ogrožanja svojega življenja ali zdravja oziroma življenja ali zdravja drugih, ki ima ali bi lahko imelo za posledico težjo telesno poškodbo oziroma težje duševne motnje ali posedovanja predmetov oziroma sredstev, ki ogrožajo varnost, življenje in zdravje ljudi ali varnost premoženja,
- uničenja šolskega ali drugega premoženja oziroma uničenja ali ponarejanja šolske dokumentacije namenoma ali iz hude malomarnosti,
- drugih kršitev, ki imajo znake kaznivega dejanja,
- prisotnosti pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela pod vplivom alkohola ali prepovedanih drog oziroma uživanje alkohola ali prepovedanih drog,
- posedovanja, ponujanja ali prodajanja alkohola oziroma prepovedanih drog v šolskem prostoru,
- neopravičene odsotnosti od pouka in drugih oblik izobraževalnega dela, ki znaša 35 ur v šolskem letu.

Izključitev iz šole traja praviloma do konca šolskega leta, lahko pa največ še naslednje šolsko leto.

Izključitev iz šole se lahko izreče pogojno, tako da se njena izvršitev odloži največ za eno leto. Pogojna izključitev se lahko prekliče, če dijak v pogojnem obdobju stori enako ali drugo kršitev iz tretjega odstavka tega člena.

Postopek vzgojnega ukrepanja zaradi kršitev iz tretjega odstavka tega člena šola uvede v šolskem letu, v katerem je bila kršitev storjena, in sicer najpozneje v tridesetih dneh od dneva, ko se je izvedelo za kršitev in dijaka, ki je kršitev storil. Za kršitev, ki ima znake kaznivega dejanja, se lahko postopek uvede kadar koli v času izobraževanja dijaka, in sicer v tridesetih dneh od dneva, ko se je izvedelo za kršitev in dijaka, ki je kršitev storil.

V postopku iz prejšnjega odstavka se upoštevajo vsa dejstva in okoliščine, pomembne za odločitev. Če kršitev stori mladoletni dijak, v postopku sodelujejo starši oziroma skrbnik dijaka. Če s starši oziroma skrbnikom mladoletnega dijaka ni bilo mogoče vzpostaviti stika, ali če so sodelovanje odklonili, se lahko postopek nadaljuje brez njihove prisotnosti. Na željo dijaka v postopku sodeluje strokovni delavec šole. «.

25. člen

57. člen se spremeni tako, da se glasi:

**»57. člen
(prilagoditev opravljanja obveznosti)**

Šola dijaku, ki se vzporedno izobražuje, in dijaku zaradi daljših ali pogostih odsotnostih iz zdravstvenih razlogov, prilagodi opravljanje obveznosti.

Šola lahko nadarjenemu dijaku, dijaku perspektivnemu športniku, dijaku vrhunskemu športniku, dijaku, ki se pripravlja na mednarodna tekmovanja v znanju ali na druge mednarodne izobraževalne in kulturne prireditve ter izmenjave, v primeru drugih športnih in kulturnih dejavnosti, prihoda iz tuje države in v drugih utemeljenih primerih prilagodi opravljanje obveznosti.

Dijaku s posebnimi potrebami se poleg prilagoditev, določenih z odločbo o usmeritvi, lahko še dodatno prilagodi opravljanje obveznosti.

Prilagoditve opravljanja obveznosti za dijake iz prejšnjih odstavkov šola uredi z osebnim izobraževalnim načrtom, s katerim se prilagodi izvedba pouka in druge pravice ter obveznosti dijaka in šole v sodelovanju z dijakom in starši oziroma skrbnikom dijaka.

Za dijaka, ki se vzporedno izobražuje, šoli z osebnim izobraževalnim načrtom določita tudi obseg izobraževalnega dela na posamezni šoli za posamezno šolsko leto.

Podrobnejša pravila o načinu prilagoditve opravljanja obveznosti iz izobraževalnega programa določi minister.«.

26. člen

Besedilo 59. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijak ima pravico bivanja v dijaškem domu. Dijaški dom in dijak skleneta nastanitveno pogodbo. Podrobnejša določila o vsebini pogodbe določi minister.

Za bivanje v dijaškem domu se plačuje oskrbnina. Način oblikovanja izhodiščne cene, njeno višino in pravila glede obračunavanja oskrbnine določi minister. Pogoji bivanja v dijaškem domu in način plačevanja oskrbnine ter pravice in dolžnosti drugih oseb, ki bivajo v dijaškem domu, se uredijo v internem aktu dijaškega doma.

Postopek razpisa za vpis in sprejema v dijaški dom določi minister. Pri izbiri kandidatov za vpis v dijaški dom se upošteva oddaljenost šole od kraja bivanja, oddaljenost šole od dijaškega doma, istočasno bivanje sorojenca v dijaškem domu in prilagojenost dijaškega doma izobraževalnemu programu, po katerem se kandidat izobražuje, pri čemer imajo prednost kandidati, ki imajo sklenjeno individualno učno oziroma vajeniško pogodbo.

Dijak se mora izseliti iz dijaškega doma najkasneje naslednji dan po prenehanju statusa dijaka oziroma najkasneje naslednji dan po izvršljivosti sklepa o izključitvi iz dijaškega doma, razen v primeru mladoletnega dijaka, ki se ga iz dijaškega doma ne sme izseliti, dokler ga starši oziroma njegovi skrbniki ali druge pooblaščen osebe ne prevzamejo.

Dijaški dom mora upoštevati dijakovo zasebnost. V sobo dijaka lahko vstopajo strokovni delavci, drugi zaposleni pa le, če je to potrebno za izvajanje njihovih nalog, obiskovalci pa le z vednostjo vzgojitelja in z dovoljenjem dijaka.

Za dijaške domove se smiselno uporabljajo druge določbe tega zakona, če ta zakon ne določa drugače.«.

27. člen

V naslovu poglavja »VIII. REDNO IN IZREDNO IZOBRAŽEVANJE« se črta besedilo »REDNO IN« in se besedilo 62. člena spremeni tako, da se glasi:

»Poklicno in strokovno izobraževanje se lahko izvaja tudi kot izredno izobraževanje.

Kdor se izredno izobražuje je udeleženec izrednega izobraževanja in plačuje stroške izrednega izobraževanja.».

28. člen

Besedilo 64. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Izvajanje izobraževalnih programov se udeležencem izrednega izobraževanja prilagodi v skladu z navodili ministra, pri čemer se upoštevajo dosežene kreditne točke oziroma predhodno pridobljeno znanje, ki se dokazuje z javno listino, oziroma neformalno pridobljeno znanje, ki se dokazuje z izpitom oziroma na drug način.«.

29. člen

65. člen se spremeni tako, da se glasi:

»65. člen
(določbe, ki se ne uporabljajo v izrednem izobraževanju)

V izrednem izobraževanju se ne uporabljajo določbe 8., 46., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 66. in 67. člena zakona ter 46.a člena tega zakona.«.

30. člen

V 66. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Teoretični pouk za dijake lahko obsega, brez športne vzgoje in italijanščine v šolah s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri, največ 30 ur tedensko, obseg vseh oblik izobraževalnega dela pa ne sme presegati 36 ur tedensko.«.

31. člen

V 67. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Šolsko leto se začne 1. septembra in se konča 31. avgusta.«.

Črta se drugi odstavek, dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta drugi in tretji odstavek.

32. člen

69. in 70. člen se črtata.

33. člen

V 73. členu se črta tretji odstavek.

34. člen

74. člen se spremeni tako, da se glasi:

»74. člen
(dokončanje izobraževanja in javna listina)

Nižje in srednje poklicno izobraževanje se zaključi z zaključnim izpitom, s katerim se ugotavlja dijakovo znanje, ki je pomembno za življenje in delo, za nadaljnje izobraževanje ter njegov poklicni in osebni razvoj.

Zaključni izpit lahko opravlja, kdor je uspešno končal zaključni letnik izobraževalnega programa za pridobitev nižje oziroma srednje poklicne izobrazbe oziroma kdor je dosegel predpisano število kreditnih točk in je opravil druge, z izobraževalnim programom določene obveznosti.

Zaključni izpiti se lahko opravljajo največ trikrat v letu. Izobraževalni programi, po katerih se pridobi srednja strokovna izobrazba, se zaključijo s poklicno maturo. S poklicno maturo se ugotavlja dijakovo znanje v skladu s cilji, določenimi z izobraževalnimi programi, ki so pomembni za življenje in poklicno delo ter za višji oziroma visokošolski študij.

Poklicno maturo ureja posebni zakon.

Po zaključenem izobraževanju po izobraževalnem programu nižjega poklicnega, srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega izobraževanja dijak pridobi javnoveljavno izobrazbo, ki se izkazuje s spričevalom o zaključnem izpitu oziroma poklicni maturi, ki sta javni listini o izobrazbi.

Sestavni del spričeval iz prejšnjega odstavka je Priloga k spričevalu, ki mora biti sestavljena tudi v enem od preostalih uradnih jezikov Evropske unije. Vsebinsko Priloge k spričevalu določi minister in je brezplačna.«.

35. člen

Besedilo 78. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Kandidat za vpis v šolo oziroma dijak (v nadaljnjem besedilu: dijak) lahko poda vlogo za uveljavitev pravic v zvezi z izobraževanjem, določenih s tem zakonom, zahtevo za varstvo teh pravic, če meni, da so kršene oziroma pritožbo zoper sklep s katerim je bilo odločeno o pravici oziroma obveznosti dijaka v zvezi z izobraževanjem (v nadaljnjem besedilu: vloga) v rokih in na način, določen s tem zakonom.

Če dijak meni, da so mu pri delodajalcu kršene pravice pri praktičnem usposabljanju z delom, lahko pisno zahteva, da pristojni organ delodajalca kršitev odpravi oziroma izpolni svoje obveznosti, pri čemer mu šola pomaga.

Če dijak meni, da odločitve v zvezi z uveljavitvijo oziroma varstvom pravic iz prejšnjih odstavkov niso skladne z zakonom, lahko da pobudo za uvedbo inšpekcijskega postopka.

Vlogo oziroma pobudo iz prejšnjih odstavkov lahko podajo tudi starši oziroma skrbnik dijaka (v nadaljnjem besedilu: starši).«.

36. člen

79. člen se spremeni tako, da se glasi:

»79. člen (pristojni organi)

O vlogi dijaka odloča ravnatelj, če s tem zakonom ni določeno drugače.

O pritožbi zoper sklep o zavrnitvi vpisa v šolo, izključitvi iz šole in o prenehanju statusa dijaka iz drugih razlogov, odloča svet šole, o pritožbi zoper druge odločitve ravnatelja pa komisija za varstvo pravic.

Svet šole odloča s tajnim glasovanjem z večino glasov vseh članov, komisija za varstvo pravic pa javno z večino glasov vseh članov.

O pravicah in obveznostih dijaka, ki izhajajo iz praktičnega usposabljanja z delom, ki se izvaja pri delodajalcu, odloča delodajalec.«.

37. člen

V 80. členu se črta prvi odstavek.

V drugem odstavku, ki postane prvi odstavek, se v prvem stavku črta beseda »strokovni«.

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta drugi in tretji odstavek.

38. člen

Besedilo 81. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Dijak lahko v treh delovnih dneh po prejemu letnega spričevala oziroma obvestila o uspehu poda ugovor zoper oceno.

Dijak lahko v treh delovnih dneh po seznanitvi z oceno pri zaključnem izpitu poda ugovor zaradi kršitve postopka opravljanja zaključnega izpita ali ugovor zoper oceno na izpitu.

Ravnatelj v treh delovnih dneh po prejemu ugovora imenuje komisijo, ki najkasneje v treh delovnih dneh po imenovanju določi novo oceno na podlagi dokumentacije oziroma ponovno oceni znanje dijaka. V komisijo imenuje vsaj enega strokovnega delavca, ki ni zaposlen v tej šoli.

Če se komisija odloči, da mora dijak ponovno opravljati izpit, se dijaka o datumu ponovne ocenitve obvesti najmanj en delovni dan pred izpitom.

Odločitev komisije je dokončna.«.

39. člen

82. člen se črta.

40. člen

83. člen se spremeni, tako da se glasi:

»83. člen (postopek odločanja)

Vlogo lahko poda dijak na zapisnik v šoli oziroma jo pošlje po pošti ali po elektronskih sredstvih komuniciranja.

Zahtevo za varstvo pravic dijaka v zvezi z izobraževanjem oziroma pritožbo zoper sklep se lahko poda v osmih dneh od dneva seznanitve z odločitvijo oziroma od prejema sklepa, razen če je s tem zakonom določeno drugače.

O vlogi odloči pristojni organ šole v tridesetih dneh po prejemu, razen če s tem zakonom oziroma s podzakonskim aktom na podlagi tega zakona določen drug rok.

Roki, ki se v skladu s tem zakonom določijo v podzakonskih aktih, s katerimi se podrobneje urejajo posamezni postopki v zvezi z izobraževanjem, morajo biti določeni tako, da zagotavljajo nemoteno uresničevanje pravic in obveznosti dijaka v izobraževalnem procesu.

Ravnatelj je dolžan pritožbo in druge podatke, potrebne za odločanje, čim prej izročiti pristojnemu pritožbenemu organu.

V postopku odločanja o vlogi je pristojni organ dolžan:

- dijaku pomagati, da čim lažje in hitreje uveljavi svojo pravico,
- uporabiti tisti ukrep, ki je za dijaka ugodnejši, če se z njim doseže zakonit namen,
- skrbeti za to, da dijakovo nepoznavanje predpisov ni v škodo pravic, ki mu gredo po zakonu,
- ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravično odločanje,
- preden odloči, dati možnost dijaku, staršem oziroma skrbniku, da se izjavijo o vseh dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev,
- obravnavati vlogo, ki je bila iz utemeljenih razlogov (npr. bolezni, izjemne socialne in družinske okoliščine in drugi nepredvidljivi razlogi, ki so neposredno vplivali na zamudo roka) podana po izteku predpisanega roka,
- postopek voditi hitro, v rokih, ki omogočajo dijaku uresničevanje njegovih pravic in obveznosti v zvezi z izobraževanjem,
- kadarkoli popraviti očitne računske in druge napake v zvezi z uresničevanjem pravic dijaka v šolski dokumentaciji oziroma v izdanih sklepih ali šolskih listinah.

Pristojni organ o odločitvi izda pisni sklep, ki vsebuje izrek odločitve, obrazložitev odločitve in pravni pouk.

Vloga, ki je podana prepozno iz neutemeljenih razlogov ali jo je podala nepooblaščen oseb, se zavrže. Če šola ni pristojna za odločanje o vlogi, jo odstopi pristojnemu organu.

Sklep postane dokončen z iztekom pritožbenega roka, če pritožba ni podana. Če je bila pritožba podana, postane sklep pritožbenega organa dokončen z njegovo vročitvijo.

Sklep je izvršljiv z dnem dokončnosti.

Zoper odločitev sveta šole je možno sprožiti upravni spor.«.

41. člen

Za 83. členom se doda nov 83.a člen, ki se glasi:

»83.a člen (vročanje)

Sklepe oziroma druge listine, ki jih šola izdaja dijaku na podlagi tega zakona, se vroča v šoli osebno dijaku ali staršem.

Če sklepa ni možno vročiti na način, določen v prejšnjem odstavku, se ga pošlje po pošti na naslov dijaka ali njegovih staršev s pošto pošiljko za osebno vročitev.

Če vročanje drugih listin, izdanih na podlagi tega zakona, ni možno izvesti na način, določen v prvem odstavku tega člena, se te pošljejo po pošti na naslov dijaka ali njegovih staršev priporočeno po pošti.«.

42. člen

Besedilo 85. člena se spremeni tako, da se glasi:

Z globo od 400 do 5000 evrov se kaznuje za prekršek šola in s 100 do 500 evrov odgovorna oseba šole, če:

- ne upošteva soglasja ministra o obsegu vpisa (27. člen zakona),
- ne upošteva vpisnih pogojev, meril in vpisnega postopka, določenega v skladu z zakonom (22., 23., 24., 25., 26., 27., 30. in 46. člen zakona),
- podaljša status dijaka v nasprotju z zakonom (49. člen zakona),
- izključi dijaka iz šole brez utemeljenega razloga (56. člen zakona),
- ne pripravi oziroma ne izvaja osebnega izobraževalnega načrta v skladu z zakonom (peti odstavek 52. člena, 57. člen in 64. člen zakona).
- ne izda predpisane šolske javne listine o uspehu oziroma je ne izda na način in v roku, določenem v podzakonskem aktu, ki ureja šolske listine (75. člen zakona),

Z globo 400 evrov se kaznuje za prekršek šola in s 100 evri odgovorna oseba šole, če dijakov ne seznani z dokumenti in podatki v zvezi z organizacijo in izvedbo vzgojno-izobraževalnega dela oziroma v zvezi z uresničevanjem pravic in obveznosti dijakov (68. člen zakona).

Za prekrške, določene v drugi, peti in šesti alineji prvega odstavka tega člena, se lahko v hitrem postopku izreče globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene v prejšnjih odstavkih tega člena.«.

43. člen

V 87. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Za ugotavljanje pravice do vpisa v srednješolsko izobraževanje, določene v 46. členu tega zakona, šola pridobi oziroma preveri podatke o predhodnem izobraževanju iz centralne evidence udeležencev vzgoje in izobraževanja, evidenčnega in analitskega informacijskega sistema visokega šolstva v Republiki Sloveniji, evidenc Državnega izpitnega centra o kandidatih, ki opravljajo splošno in poklicno maturo ter zaključni izpit in iz drugih uradnih evidenc.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

44. člen

(nadaljevanje postopkov po uveljavitvi zakona)

V postopkih uresničevanja in varstva pravic dijakov v zvezi z vzgojnim ukrepanjem, ki so se začeli pred uporabo tega zakona, se uporabljajo predpisi, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona, razen če so v nasprotju s tem zakonom.

45. člen
(uskladitev internih aktov)

Interni akti šole se uskladijo s tem zakonom do začetka uporabe tega zakona.

46. člen
(uskladitev podzakonskih predpisov)

Podzakonski predpisi iz 27., 30. in 59. člena zakona se uskladijo s tem zakonom do objave razpisa za vpis v srednješolsko izobraževanje za šolsko leto 2018/2019.

Podzakonski predpisi iz 57., 75. in 86. člena zakona se uskladijo s tem zakonom v letu dni po uveljavitvi tega zakona.

47. člen
(centralni register učnih mest)

Centralni register učnih mest se vzpostavi do 31. 12. 2018.

48. člen
(določitev materialnih pogojev)

Ministrstvo, pristojno za izobraževanje, na predlog pristojnih zbornic določi in objavi pogoje iz 31.b člena tega zakona v letu dni po uveljavitvi tega zakona.

Verifikacija učnih mest se do objave pogojev iz prejšnjega odstavka izvaja v skladu s predpisi, ki so veljali do uveljavitve sprememb tega zakona.

49. člen
(uveljavljanje pravic iz statusa)

Dijak, ki je bil vpisan v izobraževalni program srednješolskega izobraževanja v šolskem letu 2017/2018 in nadaljuje izobraževanje v šolskem letu 2018/2019 v statusu dijaka, ima pravico dokončati izobraževanje pod pogoji, ki so veljali pred uveljavitvijo tega zakona, pri čemer nima pravice do ponavljanja oziroma prestopanja, če je iz teh razlogov že podaljšal izobraževanje v statusu dijaka do začetka uporabe tega zakona.

Kdor se vpiše v izobraževalni program srednješolskega izobraževanja po začetku uporabe tega zakona in je že bil vpisan v obdobju do šolskega leta 2017/2018, si ponovno pridobi status dijaka v skladu s tem zakonom.

50. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati drugi odstavek 4. člena Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 110/06).

Z začetkom uporabe tega zakona preneha veljati Pravilnik o šolskem redu v srednjih šolah (Uradni list RS, št. 60/10) in Pravilnik o verifikaciji in vodenju registra učnih mest (Uradni list RS, št. 26/03 in 79/06 – ZPSI-1).

51. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2018, razen določb 7., 8., 9., 10., 15., 16., 17., 18., 26., in 27. člena tega zakona, ki se začnejo uporabljati z uveljavitvijo tega zakona.

Ne glede na prvi odstavek se določba 43. člena tega zakona začne uporabljati najkasneje do objave razpisa za vpis za šolsko leto 2018/2019.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (sprememba 2. člena)

Predlagana dopolnitev ciljev poklicnega in strokovnega izobraževanja prinaša uskladitev z novimi spoznanji o vzgoji in izobraževanju ter strateškimi dokumenti Republike Slovenije, ki so usmerjeni v razvoj konkurenčnega in dinamičnega gospodarstva. Predlog dopolnjuje 2. člen zakona tako, da se pri ciljih poklicnega in strokovnega izobraževanja bolj poudari vsebine, ki temeljijo na trajnostnem razvoju, podjetnosti, podjetništvu, inovativnosti, ustvarjalnosti mladih ter usposabljanju za vseživljenjsko učenje in za vseživljenjsko karierno orientacijo. Novi cilji odpirajo možnost za avtonomen pristop šole k podajanju učnih vsebin tako, da spodbujajo dijakovo podjetnost, inovativnost in ustvarjalnost. Dopolnitev ne gre v smeri uvajanja novega predmeta, temveč za poudarek navedenih vsebin v okviru izvajanja programov poklicnega in strokovnega izobraževanja.

K 2. členu (sprememba 7. člena)

S spremembo 7. člena je besedilo bolj jasno zapisano in terminološko usklajeno z Zakonom o gimnazijah v tistem delu, ko določa izobraževanje državljanov Republike Slovenije in državljanov drugih držav članic Evropske unije oziroma tujcev pod enakimi pogoji. Z dopolnitvijo se tudi na zakonski ravni uveljavlja praksa, da se tujci, ki so davčni zavezanci, ali pa so davčni zavezanci njihovi starši, šolajo pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije ali državljani držav članic EU. Tuji državljani se lahko izobražujejo v poklicnih in strokovnih šolah v Republiki Sloveniji pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije, kadar se izobražujejo po načelu vzajemnosti, sicer plačajo stroške izobraževanja.

K 3. členu (sprememba 8. člena)

S spremembo 8. člena in posledično črtanjem 69. člena (prilagojeno izvajanje izobraževalnih programov) ter 70. člena (prilagojeni izobraževalni programi) se v enem členu jasno opredeli izobraževanje dijakov s posebnimi potrebami v izobraževalnih programih poklicnega in strokovnega izobraževanja. Dijaki s posebnimi potrebami se lahko izobražujejo v poklicnem in strokovnem izobraževanju v prilagojenih izobraževalnih programih z enakovrednim izobrazbenim standardom ali v izobraževalnih programih poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki se jih prilagojeno izvaja v skladu z odločbo o usmeritvi. Sama opredelitev dijakov s posebnimi potrebami in opredelitev možnih prilagoditev izvajanja poklicnega ter strokovnega izobraževanja je določena z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

Prilagoditve, ki jih šola zagotavlja dijaku so odvisne od določil njegove odločbe o usmeritvi. Dijak je, glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje lahko upravičen do dodatne strokovne oz. fizične pomoči, različnih pripomočkov in opreme, prilagoditev organizacije pouka, načina preverjanja in ocenjevanja znanja ter zmanjšanja števila dijakov v oddelku v glede na predpisane normative.

K 4. členu (nov 8.a in 8.b člen)

Z novim 8.a členom se opredelijo nadarjeni dijaki v poklicnem in strokovnem izobraževanju. Njihovo izobraževanje poteka tako, da se jim lahko prilagodijo metode in oblike dela ter dodajo zahtevnejše vsebine.

Zaradi sodobnih migracijskih procesov in mednarodnega sodelovanja vzgojno-izobraževalnih organizacij v šolskem prostoru se vsako leto v slovenske šole vključujejo dijaki tujci, ki ne znajo slovenskega jezika ter dijaki, ki niso končali osnovnošolskega izobraževanja v Sloveniji (tudi dijaki s slovenskim državljanstvom ali zamejci). Za njihovo uspešno vključitev v vzgojno-izobraževalni sistem je treba na zakonski ravni urediti pomoč pri učenju slovenščine, s čimer se omogoči uspešnejše vključevanje v poklicno in strokovno izobraževanje.

Dijaki, ki ne bodo izkazali predpisanega nivoja znanja slovenščine, se bodo ob prvi vključitvi v poklicno in strokovno izobraževanje udeležili intenzivnega tečaja slovenskega jezika ob začetku šolskega leta, udeležba pa bo enakovredna udeležbi pri pouku, torej bo obvezna. Če dijak po opravljenem tečaju ne bo dosegel predpisanega nivoja znanja slovenščine, mu bo na voljo še dodatno število ur slovenščine, ki bodo zanj ravno tako obvezne. V tem šolskem letu se za te dijake, razen za tiste, ki so v zaključnem letniku, pri predmetu slovenščina ne bo evidentirala negativna ocena, temveč ugotovitev, da dijak ni ocenjen in se mu bo omogočilo napredovanje v naslednji letnik, če bo tako odločil ravnatelj na predlog oddelčnega učiteljskega zbora.

K 5. členu (sprememba 10. člena)

Sprememba tega člena omogoča pridobivanje potrebnih znanj z izpopolnjevanjem. Sprejem slovenskega ogrodja kvalifikacij odpira prostor za kvalifikacije na isti ravni zahtevnosti kot programi za pridobitev poklicne oziroma strokovne izobrazbe. To bo lahko prispevalo k pridobivanju kompetenc, ki jih potrebuje od svojih sodelavcev trg dela in pridobivanje specialnih kompetenc, ne da bi povečevali število izobraževalnih programov za pridobitev srednje poklicne ali strokovne izobrazbe. Priporočilo Evropske komisije članicam je, da se zmanjšuje specializiranost poklicnega in strokovnega izobraževanja (initial VET) in da se razvijajo krajši programi za pridobitev poklicnih kompetenc (continuing VET).

K 6. členu (črtanje tretjega odstavka 19. člena)

Vsebine, določene v tretjem odstavku 19. člena, ki naj bi bile urejene v podzakonskem predpisu so na novo v celoti urejene v tem zakonu.

K 7. členu (dodan nov 22.a člen)

Določbe novega 22.a. člena so bile do sedaj urejene v podzakonskem predpisu in se sedaj prenašajo v zakon. Člen določa, kje se preizkus opravlja in koliko časa velja potrdilo o opravljenem preizkusu. Kdor se želi vpisati v izobraževalni program, ki kot vpisni pogoj določa opravljen preizkus znanja ali nadarjenosti, opravlja preizkus na šoli, v katero se želi vpisati. Potrdilo o opravljenem preizkusu znanja in nadarjenosti velja eno šolsko leto na šoli, na kateri je opravil preizkus.

K 8. členu (sprememba 26. člena)

V sistemu poklicnega in strokovnega izobraževanja je poklicni tečaj namenjen pridobitvi prvega poklica za tiste dijake, ki so končali gimnazijo, niso pa opravili mature oziroma se njihovo izobraževanje ne nadaljuje v višjem ali visokem izobraževanju. S končanjem poklicnega tečaja, ki se zaključi s poklicno maturo, si pridobijo srednjo strokovno izobrazbo in možnost vstopa na trg dela, pa tudi možnost za nadaljevanje izobraževanja v višjem oziroma v visokem strokovnem izobraževanju.

Z zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju iz leta 2006 se je možnost opravljanja poklicnega tečaja razširila tudi na tiste, ki so končali katero izmed srednjih strokovnih šol. S tem se je odprla možnost, da se iz javnih sredstev financira ne samo pridobitev prvega poklica oziroma strokovne izobrazbe, ampak tudi nadaljnje prekvalifikacije.

Analiza vpisa v poklicni tečaj kaže, da se možnost prekvalifikacije zlorablja predvsem za pridobitev statusa dijak. Sprememba 26. člena vrača poklicnemu tečaju njegovo sistemsko vlogo.

K 9. členu (sprememba 29. člena)

Predlog spremembe drugega odstavka 29. člena posega v dosedanje ureditev, ki določa, da je kandidat s posebnimi potrebami, ki se vključuje v izobraževanje v skladu z odločbo o usmeritvi, sprejet na srednjo poklicno ali strokovno šolo z omejitvijo vpisa ne glede na siceršnja merila za izbiro v primeru omejitve vpisa. Z novo rešitvijo bo kandidat s posebnimi potrebami še vedno ohranil prednost pri sprejemu, vendar pod pogojem, da izpolnjuje vse predpisane pogoje in je v skladu z merili dosegel najmanj 90 odstotkov točk, ki so potrebne za vpis (90 odstotkov od spodnje meje).

K 10. členu (dopolnitev 30. člena)

Dopolnitev 30. člena je potrebna zaradi uskladitve z identično določbo Zakona o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo). S tem se zagotovi pravica kandidatov za vpis tako, da meril ni moč spreminjati v času, ko jih kandidati ne bi mogli več doseči. Dodana je tudi besedna zveza, ki določa, da se merila za izbiro upoštevajo ob omejitvi vpisa.

V izrednem izobraževanju merila za izbiro kandidatov določi izvajalec izrednega izobraževanja.

K 11. členu (črtanje četrtega in petega odstavka 31. člena)

Vsebine, določene v četrtem in petem odstavku 31. člena so prenesene v dodane 31.a, 31.b in 31.c člen.

K 12. členu (dodani novi 31.a, 31.b in 31.c člen)

Določbe novih 31.a, 31.b in 31.c členov so bile do sedaj urejene v podzakonskem predpisu in se sedaj prenašajo v zakon. Členi določajo kadrovske in materialne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati delodajalci za verifikacijo učnih mest, na katerih se dijaki lahko praktično usposablajo z delom. Mentor mora imeti mojstrski, delovodski oziroma poslovodski izpit ali najmanj srednjo strokovno izobrazbo z ustreznega področja in pedagoško-andragoško usposobljenost, ki ustreza znanjem iz izpitnega kataloga za opravljanje mojstrskega, delovodskega ali poslovodskega izpita. Izjemoma ima mentor lahko najmanj srednjo poklicno izobrazbo in deset let delovnih izkušenj s področja poklica, za katerega se izobražuje dijak. Mentor ne more biti oseba, ki ji je prepovedano sklepanje delovnega razmerja oziroma opravljanje dela na področju vzgoje in izobraževanja po zakonu, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanja.

Delodajalec mora zagotavljati minimalne pogoje glede delovnega prostora, opreme in dejavnosti, ki so potrebni za doseganje ciljev praktičnega usposabljanja z delom v skladu z izobraževalnim programom.

Minimalne pogoje določi ministrstvo, pristojno za izobraževanje na predlog subjektov, ki imajo javno pooblastilo podeljeno na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja, in jih objavi na svoji spletni strani.

Za regulirane poklice kadrovske in materialne pogoje določi pristojni minister.

K 13. členu (dodani novi 32.a, 32.b, 32.c, 32.č, 32.d, 32.e in 32.f člen)

Določbe novih 32.a, 32.b, 32.c, 32.č, 32.d, 32.e in 32.f so bile do sedaj urejene v podzakonskem predpisu in se sedaj prenašajo v zakon. Členi urejajo nosilce in postopek verifikacije učnih mest, vsebino registra učnih mest in vzpostavitev enovitega registra učnih mest na državni ravni.

Za verifikacijo učnih mest je pristojna zbornica, ki ima javno pooblastilo na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja, za verifikacijo učnih mest za regulirane poklice pa je pristojno ministrstvo, pristojno za posamezni regulirani poklic. Določbe tega zakona, ki veljajo za verifikacijo učnih mest, se uporabljajo tudi za verifikacijo vajeniških učnih mest pri delodajalcih, ki izvajajo praktično usposabljanje z delom vajencev.

Izpolnjevanje minimalnih pogojev delovnega prostora, opreme in dejavnosti lahko v postopku verifikacije ugotavlja le oseba, ki izpolnjuje izobrazbene pogoje za mentorja, pri čemer se pedagoško-andragoška usposobljenost ne upošteva kot izobrazbeni pogoj.

Zbornica po ustrezno izpeljanem ugotovitvenem postopku izda delodajalcu odločbo o izpolnjevanju pogojev za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom in vodi evidenco izdanih odločb. Podatke o delodajalcih, ki so si pridobili odločbo o izpolnjevanju pogojev vodi pristojna zbornica v elektronski obliki v javnem registru učnih mest, ki so na voljo v aktualnem šolskem letu. Aktualno šolsko leto pomeni, da morajo biti v tekočem šolskem letu v registru objavljena prosta učna mesta tako za tekoče šolsko leto (za primer, če dijak zamenja delodajalca v času izobraževanja) kot tudi za prihodnje šolsko leto; slednje je aktualno predvsem v času ko pričnejo teči postopki za vpis v prihodnje šolsko leto.

Centralni register učnih mest (v nadaljnjem besedilu: centralni register), ki vsebuje podatke o prostih učnih mestih (tudi vajeniških), vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje javni zavod, pristojen za strokovne naloge na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja. Podatke za centralni register za posamezno šolsko leto zagotavljajo pristojne zbornice, za učna mesta za regulirane poklice pa ministrstvo, pristojno za posamezni regulirani poklic.

K 14. členu (sprememba 35. člena)

Ta člen opredeljuje evidenco učnih pogodb, ki jo vodi pristojna zbornica, evidenco učnih pogodb za regulirane poklice pa ministrstvo, pristojno za posamezni regulirani poklic. Delodajalci so dolžni pristojni zbornici oziroma ministrstvu, pristojnemu za posamezni regulirani poklic, posredovati izvode kolektivnih in individualnih učnih pogodb ter pogodb o vajeništvu. Evidenca učnih pogodb se vodi tudi v elektronski obliki.

K 15. členu (sprememba 46. člena)

Ta člen opredeljuje trajanje statusa dijaka, ki ga pridobi le, kdor se redno izobražuje.

Predlagana sprememba omejuje trajanje rednega izobraževanja na čas trajanja izobraževalnega programa, ki se lahko zaradi ponavljanja letnika ali prestopa v drug izobraževalni program podaljša največ za eno šolsko leto. Še za dve šolski leti se status dijaka lahko podaljša dijakom iz 49. člena zakona.

V tako določen skupni obseg trajanja izobraževanja se posamezniku vštevajo vse izobraževanje v statusu dijaka v srednješolskem izobraževanju (tako izobraževanja po tem zakonu kot tudi izobraževanja po zakonu, ki ureja gimnazijsko izobraževanje).

Tako lahko dijak, ki posameznega letnika izobraževalnega programa ni uspešno zaključil, ponavlja letnik, če pred tem že ni ponavljal v kateremkoli programu nižjega poklicnega ali srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega ali gimnazijskega izobraževanja, ali pred tem že ni zamenjal izobraževalnega programa (in pri tem ni napredoval v višji letnik). Lahko tudi zamenja izobraževalni program nižjega poklicnega ali srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega izobraževanja, če pred tem že ni zamenjal izobraževalnega programa (in pri tem ni napredoval v višji letnik) ali ponavljal v kateremkoli programu nižjega poklicnega ali srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega ali gimnazijskega izobraževanja. Možnost pa ima tudi nadaljevati v izrednem izobraževanju.

Ta člen omejuje pravico do rednega izobraževanja po že zaključenem izobraževanju za pridobitev srednje izobrazbe, določene z zakonom o gimnazijskem izobraževanju ali poklicne ali srednje strokovne izobrazbe, določene s tem zakonom, v pravico do izrednega izobraževanja pa ne posega. Določba o poklicnem tečaju je prenesena iz 62. člena.

K 16. členu (dodan nov 46.a člen)

V novem 46.a členu so opredeljene pravice in dolžnosti dijaka v času organiziranega izobraževalnega dela v šoli, in sicer pravica in dolžnost prisostvovanja pri pouku in drugih oblikah izobraževalnega dela šole, način obveščanja in opravičevanja odsotnosti pri pouku in razlogi, zaradi katerih se dijaku lahko prepove prisotnost pri pouku. Ta vsebina je bila do sedaj urejena na ravni podzakonskih predpisov.

Ena temeljnih pravic in dolžnosti dijaka je, da prisostvuje pri pouku, kar pomeni, da je od pouka lahko odsoten le iz opravičenih razlogov.

S predlaganim členom je določeno, da je pravica in dolžnost do prisotnosti pri pouku lahko omejena le v primeru, če dijak s svojim ravnanjem ogroža življenje ali zdravje sebe oziroma drugih. Prav tako je omejeno trajanje prepovedi prisotnosti, in sicer najdlje do konca pouka tistega dne, oziroma najdlje do zaključka postopka vzgojnega ukrepanja zaradi kršitev, za katere se dijaka lahko izključi iz šole.

S predlaganim členom je šoli dana možnost, da dijaku zaseže predmete, s katerimi ogroža oziroma bi lahko ogrozil svoje življenje ali zdravje oziroma življenje ali zdravje drugih.

K 17. členu (sprememba 47. člena)

Po predlagani spremembi lahko dijak, skladno z izbirnostjo, ki je določena v programu, izbira med različnimi predmeti ali moduli v okviru izobraževalnega programa po katerem se izobražuje, in sicer na svoji šoli, v skladu z organizacijskimi možnostmi pa tudi na drugi šoli. Navedeno velja tudi v primerih, ko se dijak izobražuje po izobraževalnem programu, ki omogoča izbiro predmetov ali modulov tudi iz drugih izobraževalnih programov. Šoli, v katerih se dijak izobražuje, se dogovorita, kako bo dijak izpolnjeval svoje obveznosti.

Druge vsebinske spremembe omejuje pravico do vzporednega izobraževanja, ki je določena v prvem odstavku tega člena. Dosedanja rešitev je sicer formalno omogočala vzporedno izobraževanje v katerikoli srednješolskem programu, vendar se v praksi ni izvajala, saj bi bila za dijaka tako zaradi preseganja predpisane tedenske obremenitve kot tudi z vidika doseganja poklicnih standardov neizvedljiva. Zato se s to rešitvijo vzporedno izobraževanje tudi formalno omejuje zgolj na program umetniške gimnazije glasbene smeri in plesne smeri, s čimer se dijaku omogoči, da ob pridobivanju poklicne oziroma strokovne izobrazbe razvije svojo umetniško nadarjenost. Dijak ima pravico do trajanja statusa po obeh programih ne glede na morebiten zamik šolskega leta pri vpisu v posamezni program.

K 18. členu (sprememba 48. člena)

Namen predlagane dopolnitve v tej določbi je večja jasnost in odprava nepotrebne vsebine, ki ni več relevantna.

Tako dijaku zaključnega letnika lahko preneha status dijaka tudi pred iztekom 30 dni po zaključku šolskega leta, če se temu statusu odpove (npr. zaradi pridobitve statusa brezposelne osebe in posledično vpisa v evidenco brezposelnih oseb v skladu z zakonom, ki ureja trg dela). V drugi alineji navedenega člena pa je dodana rešitev, da dijakom s posebnimi potrebami, dijakom vzporednega izobraževanja, perspektivnim in vrhunskim športnikom, dijakom, ki ne napredujejo ali ne dokončajo izobraževanje zaradi starševstva, izjemnih socialnih in družinskih okoliščin ali zaradi bolezni preneha status dijaka z iztekom roka, ki mu ga določi šola za dopolnitev manjkajoče obveznosti. Zadnja alineja pa je črtana, ker ni več relevantna v praksi.

K 19. členu (sprememba 51. člena)

Dijak lahko zamenja izobraževalni program nižjega poklicnega ali srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega izobraževanja, če pred tem že ni zamenjal izobraževalnega programa (in pri tem ni napredoval v višji letnik) ali ponavljal v katerikoli programu nižjega poklicnega ali srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega ali gimnazijskega izobraževanja.

Razširjena je tudi določba o priznavanju predhodno pridobljenega znanja in sicer bodisi formalno pridobljenega znanja, ki ga dijak lahko izkazuje z javno listino bodisi neformalno pridobljenega znanje, ki ga dijak lahko izkazuje z dokazilom, izpitom ali na drug način.

K 20. členu (sprememba 52. člena)

Predlagana dopolnitev 52. člena omejuje ponavljanje v okviru celotnega srednješolskega izobraževanja, kar pomeni, da dijak, ki posameznega letnika izobraževalnega programa ni uspešno zaključil, lahko ponavlja letnik, če pred tem še ni ponavljal v katerikoli programu nižjega poklicnega ali srednjega poklicnega ali srednjega strokovnega ali gimnazijskega izobraževanja, ali pred tem že ni zamenjal izobraževalnega programa (in pri tem ni napredoval v višji letnik). Ko to pravico izkoristi, se ne more več izobraževati redno, lahko pa se izredno. Določeno je tudi, da ni mogoče ponavljati poklicnega tečaja v okviru rednega izobraževanja.

Člen je dopolnjen z določilom, da dijak, ki ni opravil vseh obveznosti zaključnega letnika, dijak iz 49. člena tega zakona, dijak vajenec in dijak poklicno tehniškega izobraževanja lahko opravljat manjkajoče obveznosti v izobraževalnem programu tudi z izpiti ali na način vrednotenja in ocenjevanja pridobljenega znanja in spretnosti.

Dodana je rešitev za dijaka, ki bi moral ponavljati v izobraževalnem programu, ki ga šola ne izvaja več, javna veljavnost pa se mu še ni iztekla. Dijak lahko ponavlja le na drugi šoli, ki izobraževalni program še izvaja.

K 21. členu (sprememba 53. člena)

Sprememba 53. člena je potrebna zaradi uskladitve z določbo 21. člena Zakona o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo). Pogojno napredovanje je izjema od pravila, ki daje možnost, da dijaku, ki ni izpolnil obveznosti, ravnatelj šole izjemoma dovoli pogojno napredovanje v višji letnik (dijak ne ponavlja) in mu določi roke za izpolnitev manjkajočih obveznosti ter posledice neizpolnitve. Pravica do večkratnega ponavljanja, ki jo je urejal ta člen, je sedaj urejena v besedilu 52. člena veljavnega zakona oziroma v 20. členu tega zakona.

K 22. členu (sprememba 54. člena)

Z dopolnitvijo 54. člena se določi obveznost šole, da pri določitvi obveznosti dijakom, ki so prekinili izobraževanje, za nadaljevanje izobraževanja upošteva predhodno pridobljeno znanje dijaka. Pri odločanju o pogojih za nadaljevanje

izobraževanja poleg znanj, ki jih je dijak pridobil formalno in so dokazljiva z javnimi listinami, šola upošteva tudi neformalno pridobljena znanja, ki jih lahko ugotavlja z dokazilom, izpitom ali na druge načine. Z uveljavljanjem vseživljenjskega učenja je nujno uveljaviti tudi priznavanje neformalno pridobljenih znanj, ki jih lahko posamezniki izkazujejo s področja stroke v kateri se izobražujejo, na področju znanja tujih jezikov, informacijsko-komunikacijske tehnologije ali na katerem koli drugem področju, ki se ga lahko ovrednoti z izpitom ali na druge načine.

Izobraževalni programi se spreminjajo ali posodablajo, zato je treba urediti pravice dijakov, ki se izobražujejo v izobraževalnih programih, ki jim zaradi sprejema novih ali posodobljenih izobraževalnih programov poteče veljavnost. Dijakom je omogočeno, da svoje izobraževanje končajo po iztekajočem izobraževalnem programu. Dijak ima pravico program končati v dveh letih po tem, ko je zadnja generacija dijakov v rednem izobraževanju obiskovala zaključni letnik izobraževalnega programa, ki se izteka.

K 23. členu (črta se 55. člen)

Vsebina 55. člen se črta, ker ni predmet zakonske ureditve.

K 24. členu (sprememba 56. člena zakona)

S spremembo 56. člena zakona se izpostavi pomen vzgojnega delovanja šole. Šola s pravili uredi način doseganja in uresničevanja vzgojnih ciljev, način vzgojnega delovanja in izvajanja vzgojno-izobraževalnega dela šole v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi. S tem se postavi nov koncept urejanja vzgojnega delovanja oziroma vzgojnega ukrepanja šole. Z zakonom se določijo razlogi, zaradi katerih je dijak lahko izključen iz šole in postopek izključitve. To pomeni, da je izključitev iz šole možna le iz razlogov, navedenih v tem členu in po postopku, določenem v tem zakonu. Šola lahko s svojimi pravili določi še druge lažje kršitve dolžnosti dijaka in ukrepe zaradi teh kršitev.

Dijaka se lahko izključi iz šole le zaradi najtežjih kršitev, ki so opredeljene v tem členu. Izključitev je časovno omejena. Traja praviloma do konca šolskega leta, največ pa še v naslednjem šolskem letu. Lahko se izreče pogojno, tako da se izvršitev izključitve odloži največ za eno leto. Šola lahko prekliče pogojno izključitev, če dijak v pogojnem obdobju stori enako ali drugo kršitev, opredeljeno v tem členu. Uvedba postopka vzgojnega ukrepanja je časovno opredeljena. Postopek se uvede v šolskem letu, v katerem je bila kršitev storjena, in sicer najpozneje v tridesetih dneh od dneva, ko se je izvedelo za kršitev in dijaka, ki je kršitev storil. Za kršitev, ki ima znake kaznivega dejanja, pa se postopek lahko uvede kadar koli v času izobraževanja dijaka, in sicer v tridesetih dneh od dneva, ko se je izvedelo za kršitev in dijaka, ki je kršitev storil.

S tem členom je črtana podlaga za izdajo pravilnika, ki ureja šolski red, ker je del vsebine, ki se nanaša na temeljne pravice v zvezi z izobraževanjem, urejen s tem zakonom, druge vsebine pa šola uredi s svojimi internimi akti. S tem je dana večja avtonomija šoli pri vzgojnem delovanjem.

K 25. členu (sprememba 57. člena)

S spremembo tega člena se natančneje ureja prilagajanje obveznosti iz izobraževalnega programa, pri čemer mora šola dijaku, ki se vzporedno izobražuje in dijaku, ki je pogosto ali za daljši čas odsoten zaradi zdravstvenih razlogov prilagoditi opravljanje obveznosti.

Na enak način šola lahko prilagodi izvedbo pouka tudi nadarjenemu dijaku, perspektivnemu in vrhunskemu športniku, dijaku, ki se pripravlja na mednarodna tekmovanja v znanju ali na druge mednarodne izobraževalne in kulturne prireditve ter izmenjave, dijaku, ki se udeleži drugih športnih in kulturnih dejavnosti, dijaku, ki prihaja iz tujine ali iz drugih utemeljenih razlogov.

Tudi dijaku s posebnimi potrebami se lahko, poleg prilagoditev, ki izhajajo iz njegove odločbe o usmeritvi, in individualiziranega programa po zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, še dodatno prilagodi opravljanje obveznosti.

Naštetim dijakom se prilagoditve uredijo z osebnim izobraževalnim načrtom.

K 26. členu (sprememba 59. člena)

V tem členu se podrobneje ureja bivanje v dijaškem domu, kar je bilo doslej urejeno v pravilniku, ki ureja bivanje v dijaških domovih. Pravico do bivanja in pravico do vključitve v dijaški dom ima dijak, ki se redno izobražuje. Za bivanje plačuje oskrbnino in z dijaškim domom sklene nastanitveno pogodbo, ki je z vidika medsebojnih pravic in dolžnosti velikega pomena, zato vsebino podrobneje določi minister. Kot novost so določena merila za izbiro kandidatov pri vpisu v dijaški dom. Določene so tudi dolžnosti in pravice dijaka ob izselitvi in izključitvi iz dijaškega doma ter opredeljen način zagotavljanja dijakove zasebnosti. Za ostale vsebine bivanja v dijaškem domu se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, pogoji bivanja v dijaškem domu in način plačevanja oskrbnine ter pravice in dolžnosti drugih oseb, ki bivajo v dijaškem domu, pa se lahko uredijo v internem aktu dijaškega doma.

K 27. členu (sprememba 62. člena)

S tem členom se odpravlja starostna omejitev za izredno izobraževanje in opredeljuje status udeleženca izrednega izobraževanja. Dodano je določilo o plačevanju prispevkov udeležencev izrednega izobraževanja, ki je preneseno iz 65. člena zakona, ker se vsebina tega člena črta.

K 28. členu (uskladitev 64. člena) S spremembo besedila se jasno določi, da se prilagajanje izobraževanja nanaša na udeleženca izrednega izobraževanja.

K 29. členu (sprememba 65. člena)

Vsebina 65. člena se spremeni, ker je del njegove dosedanje vsebine urejen v 27. členu tega zakona. Novo besedilo določa, katerih določb zakona se ne uporablja v izrednem izobraževanju, ker se nanašajo izključno na redno izobraževanje.

K 30. členu (sprememba 66. člena)

Teoretični pouk za dijake lahko obsega, brez športne vzgoje in italijanščine v šolah s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri, največ 30 ur tedensko, obseg vseh oblik izobraževalnega dela pa ne sme presegati 36 ur tedensko.

K 31. členu (črta se drugi odstavek 67. člena)

Drugi odstavek 67. člena se črta, ker izredno izobraževanje poteka skladno z osebnim izobraževalnim načrtom za posameznega udeleženca in ne po šolskih letih.

K 32. členu (črtata se 69. in 70. člen)

Črtata se 69. in 70. člen, saj se z novim besedilom 8. člena v celoti uredi poklicno in strokovno izobraževanje dijakov s posebnimi potrebami.

K 33. členu (črta se tretji odstavek 73. člena)

Ta določba se črta, ker se je v praksi izkazalo, da je neizvedljiva. Sicer pa je pogojno napredovanje v višji letnik urejeno v 53. členu zakona.

K 34. členu (sprememba 74. člena zakona)

Besedilo člena je dopolnjeno z določbo o izdaji spričevala in priloge k spričevalu.

V skladu z Odločbo št. 2241/2004 ES Evropskega parlamenta in Sveta Evrope z dne 15. 12. 2004 se v državah članicah uvaja dokument Europass priloga k spričevalu, ki služi kot pripomoček za lažje razumevanje posameznikove strokovne in poklicne usposobljenosti. Ker je izdana v slovenskem jeziku in enem od jezikov Evropske unije omogoča lažje in hitrejšo vrednotenje posameznikovih kvalifikacij doma in v tujini.

Priloga k spričevalu spremlja spričevalo o zaključenem poklicnem in srednjem strokovnem izobraževanju ter opisuje usposobljenost in kvalifikacije, ki jih je imetnik listine pridobil, ko se je izobraževal v izobraževalnem programu. Prilogo k spričevalu izda šola, ki je izdala spričevalo o zaključenem nižjem ali srednjem poklicnem in srednjem strokovnem izobraževanju. Vsebinsko Priloge k spričevalu predpiše minister, pristojen za izobraževanje.

K 35. členu (sprememba 78. člena zakona)

S to spremembo se jasneje opredelijo vrste vlog, s katerimi lahko dijak oziroma kandidat za vpis uveljavlja pravice v zvezi z izobraževanjem, določene s tem zakonom, in sicer lahko poda vlogo za uveljavitev pravic, zahtevo za varstvo teh pravic, če meni, da so mu pravice kršene oziroma pritožbo zoper pisni sklep.

K 36. členu (sprememba 79. člena zakona)

V spremenjenem 79. členu so natančneje opredeljeni organi, ki odločajo o vlogah in o pritožbah dijakov v zvezi z uresničevanjem in varstvom pravic njihovih pravic, ki so sedaj urejene na ravni podzakonskih predpisov. Opredeljeni so organi odločanja na prvi in drugi stopnji ter način odločanja teh organov.

K 37. členu (uskladitev 80. člena)

Komisija za varstvo pravic je kot organ na šoli, ki odloča o varstvu pravic dijaka, že opredeljena v spremembi 79. člena, ki določa pristojne organe.

Z redakcijskim popravkom je jasneje določeno, da mora biti izmed članov Komisije za varstvo pravic imenovan vsaj en »zunanji« član. To je član, ki ni zaposlen na šoli oziroma ne dela na šoli na kakšni drugi pogodbeni osnovi. Pri tem ni nujno, da je zunanji član učitelj oziroma strokovni delavec, kot ga opredeljuje Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. V tej točki je na isti način dopolnjen tudi Zakon o gimnazijah.

K 38. členu (sprememba 81. člena)

S spremenjenim 81. členom je dodana možnost ugovora dijaka zoper oceno v obvestilu o uspehu in pravica dijaka do ugovora zoper oceno pri zaključnem izpitu in v tem primeru ne samo iz razloga pisne ali računske napake pri pisnem delu izpita, kot to določa veljavni zakon, pač pa tudi iz drugih razlogov. Predlagana sprememba nalaga ravnatelju, da o datumu ponovne ocenitve obvesti dijaka najmanj en delovni dan pred izpitom.

K 39. členu (črta se 82. člen)

Črta se 82. člen, ker je njegova vsebina urejena v 79. členu.

K 40. členu (sprememba 83. člena)

V 83. členu, ki določa pravila in načela ter roke odločanja o uresničevanju in varstvu pravic dijakov v šoli oziroma dijaškem domu, je nekoliko natančneje opredeljen način uresničevanja pravic oziroma varstva pravic dijakov.

K 41. členu (nov dodani 83.a člen)

V dodanem novem 83.a členu se podrobneje ureja način obveščanja in vročanja sklepov oziroma drugih listin, izdanih na podlagi tega zakona, dijaku in staršem. V tem zakonu je določeno pravilo, da se vročitve praviloma opravi v šoli, na način, da se sklepi in listine osebno izročijo dijaku ali staršem.

Če ni bilo možno opraviti osebne vročitve v šoli, se sklep se pošlje s pošto pošiljko za osebno vročitev, kar pomeni, da mora šola dokazno vročiti sklep, kar pomeni, da če naslovnik ne prevzame pošiljke, se šteje, da je bila vročena v petnajsti dan po prejemu obvestila o prispeli poštni pošiljki. Vročanje drugih listin, izdanih na podlagi tega zakona, ki jih ni bilo mogoče vročiti na šoli, pa se izvede po pošti s priporočeno pošiljko.

K 42. členu (sprememba 85. člena)

V 85. členu so globe za opredeljene prekrške namesto v tolarskih zneskih izražene v evrih.

Na novo se opredelijo prekrški, ki se jih sankcionira z globo, in sicer se z globo sankcionira:

- kršitev vpisnega postopka, če se ta ne izvede v skladu z določbami tega zakona in izobraževalnega programa ter podzakonskega predpisa, ki ureja vpisni postopek,
 - kršitev meril, ki so prav tako določeni v podzakonskem aktu,
 - podaljšanje statusa dijaka, ki se ne izvede v skladu z določbami tega zakona (ne upošteva razloge za podaljšanje in trajanje),
 - neutemeljena izključitev dijaka oziroma se sankcionira neupoštevanje določb tega zakona pri odločanju o razlogih za izključitev,
 - če šola ne izda dijaku predpisane javne listine o uspehu na predpisan način in v predpisanih rokih,
 - če šola ne pripravi oziroma ne izvaja osebnega izobraževalnega načrta, ki ga mora pripraviti v skladu z določbami tega zakona in podzakonskega akta za dijaka in udeleženca izrednega izobraževanja.
- Dodana je tudi določba, ki prekrškovni organ pooblašča, da v hitrem postopku lahko izreče globo tudi v znesku, ki je višji od najnižje, predpisane za kršitev predpisov, ki so kompleksni in vsebujejo več določb, kot so določbe v zvezi z vpisnim postopkom in pripravo ter izvajanjem osebnega izobraževalnega načrta.

K 43. členu (dopolnitev 87. člena)

Za izvajanje zakona bodo šole ob prijavi kandidata za vpis morale ugotavljati ali le-ta ni predhodno že izkoristil pravice do izobraževanja v statusu dijaka v smislu skupnega števila let. Za ta namen bodo imele vpogled v vse uradne evidence, iz katerih je podatek o predhodnem izobraževanju razviden, pretežno so to:

- Centralna evidenca udeležencev izobraževanja, v kateri bodo preverile kandidatovo predhodno izobraževanje v statusu dijaka ali študenta višje strokovne šole, in sicer od njene vzpostavitve dalje;
- evidenčni in analitski informacijski sistem visokega šolstva v Republiki Sloveniji (e-VŠ), v kateri bodo ugotavljale, ali je imel kandidat že status študenta oziroma ali je celo diplomiral;
- evidenc Državnega izpitnega centra, v katerih bodo ugotavljale, ali je kandidat kadarkoli od začetka izvajanja splošne in poklicne mature ter zaključnega izpita, le-te že opravljal.

Prehodne določbe**K 44. členu (nadaljevanje postopkov po uveljaviti zakona)**

Po tej prehodni določbi se postopki uresničevanja in varstva pravic dijakov ter vzgojnega ukrepanja, ki so se začeli pred začetkom uporabe tega zakona, dokončajo po predpisih, ki so veljali do začetka uporabe tega zakona, razen če so v nasprotju s tem zakonom.

K 45. členu (uskladitev internih aktov)

Ta prehodna določba nalaga šoli oziroma dijaškemu domu uskladitev internih aktov s tem zakonom do začetka uporabe tega zakona.

K 46. členu (uskladitev podzakonskih predpisov)

S to določbo je določeno, da se podzakonski predpisi iz 27., 30. in 59. člena zakona uskladijo s tem zakonom do začetka objave razpisa za vpis v srednješolsko izobraževanje za šolsko leto 2018/2019.

Podzakonski predpisi iz 57., 75. in 86. člena zakona se morajo uskladiti s tem zakonom v letu dni po uveljavitvi tega zakona.

K 47. členu (centralni register učnih mest)

Centralni register učnih mest se vzpostavi do 31. 12. 2018.

K 48. členu (določitev materialnih pogojev)

Ministrstvo, pristojno za izobraževanje, na predlog pristojnih zbornic določi in objavi pogoje iz 31.b člena tega zakona v letu dni po uveljavitvi tega zakona.

Verifikacija učnih mest se do objave pogojev iz prejšnjega odstavka izvaja v skladu s predpisi, ki so veljali do uveljavitve sprememb tega zakona.

K 49. členu (uveljavljanje pravic iz statusa)

S to določbo se določa uveljavljanje pravic iz statusa dijaka v smislu določanja skupnega obsega trajanja teh pravic za dijake, ki so ob uveljavitvi tega zakona že v procesu rednega in neprekinjenega izobraževanja. Dijak, ki je bil v letu pred uveljavitvijo tega zakona že vpisan v srednješolsko izobraževanje in z njim neprekinjeno nadaljuje po uveljavitvi tega zakona, ima pravico dokončati izobraževanje v statusu dijaka v skladu s tem zakonom. Za ta namen ima na voljo toliko let, kolikor mu še manjka letnikov do zaključka izobraževalnega programa, v katerega je vpisan. Do ponavljanja pa ima pravico le, če pred uveljavitvijo tega zakona še ni ponavljal ali prestopil v drug izobraževalni program in pri tem ni napredoval v višji letnik.

Za osebo, ki ob uveljavitvi tega zakona nima statusa dijaka, veljajo določbe tega zakona v celoti. Oseba, ki je pred šolskim letom 2017/2018 prekinila s srednješolskim izobraževanjem, se ob upoštevanju določbe o trajanju izobraževanja v statusu dijaka iz 46. člena tega zakona, lahko izobražuje v statusu dijaka samo še toliko let, kolikor jih še ni koristila pred uveljavitvijo tega zakona. Do ponavljanja pa ima pravico le, če pred uveljavitvijo tega zakona še ni ponavljala ali prestopila v drug izobraževalni program in pri tem ni napredovala v višji letnik. Tudi za osebo, ki je pred šolskim letom 2017/2018 že uspešno zaključila srednješolski izobraževalni program, velja določba 46. člena tega zakona, ki določa, da se lahko vpiše samo v srednješolski izobraževalni program, ki nima istega vpisnega pogoja, določenega za vpis v srednješolski izobraževalni program, ki ga je že zaključila. Enako velja za osebe, ki so si pridobile srednješolsko izobrazbo v tujini.

K 50. členu (prenehanje veljavnosti)

Spremembe tega zakona, predvsem pa črtanje 65. člena, ki je določal, da imajo tisti, ki se izredno izobražujejo in niso zaposleni oziroma nimajo statusa brezposelnih, enake pravice, kot tisti, ki se redno izobražujejo, zahtevajo v tej točki uskladitev z določbami Zakona o izobraževanju odraslih. Iz navedenih razlogov preneha veljavnost drugega odstavka 4. člena Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS, št. 110/06 - uradno prečiščeno besedilo). Pravice, ki izhajajo iz statusa udeleženca izrednega izobraževanja, kot npr. pravica do zdravstvenega zavarovanja po starših, štipendije, otroškega dodatka, olajšav pri dohodnini, študentskega oziroma dijaškega dela in drugih pravic, urejajo drugi zakoni, zato se določba v Zakonu o izobraževanju odraslih črta.

Z začetkom uporabe tega zakona preneha veljati tudi Pravilnik o šolskem redu v srednjih šolah (Uradni list RS, št. 60/10), katerega vsebina je določena v tem zakonu, ter Pravilnik o verifikaciji in vodenju registra učnih mest.

K 51. členu (začetek uveljavitve in uporabe zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2018, razen določb 7., 8., 9., 10., 15., 16., 17., 18., 26., in 27. člena tega zakona, ki se začnejo uporabljati z uveljavitvijo tega zakona.

Ne glede na prvi odstavek se določba 43. člena tega zakona začne uporabljati najkasneje do objave razpisa za vpis za šolsko leto 2018/2019.